

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії

**Збірник наукових праць
Рівненського державного гуманітарного університету**

Випуск 35

Рівне – 2023

УДК 94(477) + 94 (100)

А 43

ББК 63.3 (4Укр)

Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії : Зб. наук. пр. Рівнен. держ. гуманіт. ун-ту. Вип. 35. Рівне: РДГУ, 2023. 199 с.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Головний редактор:

Постоловський Руслан – кандидат історичних наук, професор, член-кореспондент Міжнародної слов'янської академії наук (м.Рівне)

Відповідальний редактор:

Шеретюк Валерій – кандидат історичних наук, професор (м.Рівне)

Редакційна рада:

Давидюк Руслана – доктор історичних наук, професор (м.Рівне)

Жарна Криштоф – доктор хабілітований в галузі історії, професор (м.Жешув, Республіка Польща)

Киридон Алла – доктор історичних наук, професор (м.Київ)

Троян Сергій – доктор історичних наук, професор (м.Київ)

Фісанов Володимир – доктор історичних наук, професор (м.Чернівці)

Члени редколегії:

Галуха Любов – кандидат історичних наук, професор (м. Рівне)

Жилюк Сергій – доктор історичних наук, професор (м.Остріг)

Майзнер Роберт – доктор хабілітований в галузі історії, професор (м.Ченстохова, Республіка Польща)

Соммер Ханна – доктор гуманітарних наук в галузі соціології, професор (м.Жешув, Республіка Польща)

Степанков Валерій – доктор історичних наук, професор (м.Кам'янець-Подільський)

Стоколос Надія – доктор історичних наук, професор (м.Рівне)

Чухліб Тарас – доктор історичних наук, провідний науковий співробітник (м.Київ)

Шеретюк Руслана – доктор історичних наук, професор (м.Рівне)

Друкується за рішенням Вченої Ради Рівненського державного гуманітарного університету, протокол № 10 від 30 листопада 2023 р.

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації: Серія КВ №15857-4329Р

ISSN 2519-1942

Адреса редакції: 33027, м. Рівне, вул. Пластова, 31,
Факультет історії, політології та міжнародних відносин РДГУ,
dekanat.fipmv@rshu.edu.ua <https://fipmv.rshu.edu.ua/>
© Рівненський державний гуманітарний університет, 2023

ISSN 2519-1942

9 772519 194006

9. Tochytskyi M. S. Poniattia politychnoi kultury u svitli suchasnykh politolohichnykh dyskusii. Politykus: nauk. zhurnal. 2019. № 6. S. 49–53.

УДК[94:327 (73)] :355.422 (477) «2014/2022»

ПОЗИЦІЯ США ЩОДО РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ В 2014-2022 РОКАХ

Владислав Климовець

Рівненський державний гуманітарний університет
Україна, 33027, м. Рівне, вул. Ст. Бандери, 12
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2432-3421>
e-mail: e-mail: kvi@rshu.edu.ua

Інна Мартинчук

Рівненський державний гуманітарний університет
Україна, 33027, м. Рівне, вул. Ст. Бандери, 12
e-mail: inna-martynchuk@ukr.net
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7295-4271>

Метою дослідження є з'ясування позиції США щодо розв'язання війни РФ в Україні у 2014-2022 рр. США заявили про свою підтримку територіальної цілісності та суверенітету України відразу після початку агресії Росії в Криму та на Донбасі. Допомога США полягала як в гуманітарній підтримці, так і міжнародних активностях американських дипломатів.

Ключові слова: агресія РФ, конфлікт на сході України, США, санкції, гуманітарна допомога, міжнародна політика.

Vladyslav Klymowec, Inna Martynchuk. The position of the USA regarding the conflict in Donbas in 2014-2022.

The purpose of the study is to clarify the position of the USA regarding the resolution of the Russian Federation's war in Ukraine in 2014-2022.

Throughout 2014-2015, the United States unequivocally expressed support for Ukraine in the context of Russian aggression and events in the east of the country. President Barack Obama, along with Vice President Joe Biden and Secretary of State John Kerry, actively condemned the annexation of Crimea and upheld Ukraine's territorial integrity. Obama announced economic sanctions against Russia, emphasizing the unacceptability of invasion and promoting a peaceful resolution to the conflict. Biden made statements advocating active support for the Ukrainian people and condemning aggression, implementing this through diplomatic and humanitarian initiatives. Secretary of State Kerry played a key role in diplomatic efforts to resolve the conflict, and his statements underscored the importance of supporting Ukraine and ensuring Russia's adherence to international standards. These officials also reinforced their statements with specific measures aimed at supporting economic and political stability in Ukraine, demonstrating the resolute commitment of the United States to upholding principles of international law and sovereignty. J. Biden continued the policy of supporting Ukraine while in the post of president.

Key words: aggression of the Russian Federation conflict in the east of Ukraine, USA, sanctions, humanitarian aid, international policy.

Постановка проблеми. Конфлікт на Донбасі, який розпочався в 2014 році, став однією з найважливіших геополітичних подій у сучасному світі. Після анексії Криму Росією в березні 2014 р. одразу розпочалися військові дії на сході України між українськими військами та проросійськими сепаратистами, які отримували військову підтримку Росії. Ця ситуація викликала обурення міжнародної спільноти та призвела до введення санкцій проти Росії. Першочергове значення для вирішення конфлікту мала позиція США, визначення якої й зумовлює тему цього дослідження.

Виклад матеріалу. Реакція США на анексію Криму Росією в 2014 році була енергійною та включала різні елементи, включаючи заяви, санкції та дипломатичні заходи. Заяви та виступи високопосадовців США та адміністрації Обама щодо анексії Криму в 2014 році відображали визнання незаконності дій Росії.

6 березня 2014 року, після того, як Росія вже почала анексію Криму, Президент Обама виступив з офіційною заявою, в якій він засудив дії Росії та підкреслив невизнання анексії. Він визначив це як «насильницьке діяння» та повідомив, що США та їх партнери «не визнають результати так званого референдуму, проведеного під російським наглядом» [12].

Обама заявив про готовність США введення санкцій проти Росії та посилення оборонних можливостей для своїх союзників в регіоні.

Державний секретар Джон Керрі виступав активно щодо проблеми анексії Криму. У своїх виступах він засуджував дії Росії та відзначав невизнання міжнародною спільнотою анексії. 2 березня 2014 року Дж. Керрі відвідав Київ, де він зустрівся з українськими лідерами та висловив підтримку суверенітету та територіальної цілісності України.

В ООН представники США активно виступали проти анексії Криму. Постійний представник США в ООН, Саманта Пауер, заявляла про «найбільше порушення суверенітету і територіальної цілісності в Європі з часів Другої світової війни» [3]. Дипломатичні заходи та санкції стали ключовими інструментами в реакції США на агресивні дії Росії. Адміністрація Обама продовжувала співпрацювати з іншими країнами та міжнародними організаціями для спільного протистояння російській агресії в Україні [3].

Економічні санкції, введені США у зв'язку з анексією Криму та подіями на сході України, стали важливим інструментом тиску на Росію. США ввели заборону на ввезення товарів та послуг з Криму до США. Це стосувалося не тільки кримських товарів, але також послуг та інвестицій. Було введено санкції проти окремих російських осіб, а також компаній, які брали участь в анексії Криму, або підтримували дії на сході України. Ці санкції включали замороження активів та обмеження фінансових операцій. Російські компанії та фінансові установи стали об'єктом обмежень у доступі до міжнародних фінансових ринків. Це ускладнило для російських компаній залучення інвестицій та отримання кредитів на світових ринках [9].

США ввели обмеження на експорт та постачання ряду товарів і технологій, що можуть бути використані в російських секторах енергетики, оборони та інших стратегічних галузях. Економічні санкції, введені США мали серйозний негативний вплив на російську економіку та фінансовий сектор, що призвело до економічних втрат для Росії.

США активно співпрацювали з іншими країнами, зокрема з країнами Європи, для координації санкцій та створення єдиної стратегії щодо тиску на Росію. Санкції постійно оновлювалися та розширювалися відповідно до розвитку ситуації. США продовжували долучати нові особи та компанії до списку санкцій, які стосувалися анексії Криму та конфлікту в Україні.

США активно взаємодіяли з іншими країнами, зокрема країнами Європи, для обговорення спільних заходів щодо засудження анексії та введення санкцій проти Росії. Було проведено ряд міжнародних консультацій і самітів для узгодження спільних позицій. США виступали в рамках Організації Об'єднаних Націй, Європейської Ради та інших міжнародних організацій з висловленням засудження анексії та вимогами поваги до міжнародного права. Дипломатичні зусилля супроводжувалися введенням економічних та політичних санкцій проти Росії. США активно виступали за міжнародний тиск на Росію з метою відновлення територіальної цілісності України. Таким чином, США активно підтримували Україну на дипломатичному рівні, допомагаючи їй представляти свої інтереси та аргументувати свою позицію на міжнародному рівні [6].

Протягом періоду з 2014 по 2022 роки США надавали військову допомогу Україні для підтримки її обороноздатності у зв'язку з подіями на сході країни та анексією Криму Росією. США постачали Україні бойову техніку, включаючи легкі броньовані автомобілі, радіостанції та інші засоби комунікації, а також захисне обладнання для військових.

Американські інструктори та військові консультанти проводили тренування та консультації для українських військових, допомагаючи підвищити їхню ефективність та професіоналізм. США надавали медичну допомогу та підтримку, включаючи навчання персоналу швидкої медичної допомоги та надання медичного обладнання. США активно співпрацювали з іншими країнами та міжнародними організаціями для координації допомоги Україні та створення спільної стратегії відповіді на виклики на сході країни [8].

Також США надавали Україні невійськову допомогу, включаючи комунікаційне обладнання, медичне спорядження, одяг та інші матеріальні ресурси для підтримки військових та рятувальних операцій.

Постачання військової допомоги в Україну США зазнали еволюції під керівництвом різних президентів: Б. Обама, Д. Трамп та Дж. Байдена.

Під час президентства Б. Обама (2009-2017) було надано важливу невійськову допомогу та матеріальну підтримку Україні, але поставки бойової техніки були обмеженими. Значна увага приділялася тренуванням та консультаціям для українських сил безпеки, а також наданню необхідних невійськових ресурсів.

Під час президенства Д. Трампа (2017-2021) відбулось певне розширення поставок військової допомоги. Зокрема, США надали Україні протитанкові ракетні системи Javelin. Д. Трамп також збільшив фінансову допомогу для України та здійснював постачання бойової техніки для зміцнення обороноздатності [3].

Під керівництвом президента Дж. Байдена з 2021 року військова допомога Україні продовжувалася. Було оголошено нові поставки американської військової техніки та спорядження. Збільшено фінансову допомогу для України, включаючи кошти на підтримку безпеки та обороноздатності.

В період з 2014 по 2022 роки Україна та США співпрацювали в рамках різних міжнародних програм, спрямованих на підтримку суверенітету, безпеки та розвитку України та брали активну участь в роботі різних міжнародних організацій.

США залишалися постійним членом Ради Безпеки ООН та активно впливали на рішення, пов'язані з міжнародною безпекою. США взяли участь у роботі Європейської Ради та Організації з безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЄ), роблячи свій внесок у вирішення питань безпеки та сприяння демократії в регіоні [5]. США залишалися ключовим членом НАТО та грали важливу роль у забезпеченні колективної безпеки та оборони союзників.

США взаємодіяли з іншими країнами через СОР, вносячи свої пропозиції та беручи участь у торговельних домовленостях та брали участь у роботі G7 та G20, де обговорювалися економічні питання та стратегії у великому міжнародному форматі. США брали активну участь в діяльності Світового банку та МВФ, сприяючи фінансовій стабільності та економічному розвитку у світі.

В усіх цих організаціях США продовжували виступати важливим гравцем, формулюючи та впливаючи на міжнародну політику та економіку відповідно до своїх національних інтересів.

Україна збільшила рівень співпраці з НАТО, зокрема через Партнерство заради миру та інші інструменти співпраці. Взаємодія включала тренування, обмін досвідом та надання підтримки в підготовці та стандартизації військових сил. Україна співпрацювала з НАТО в рамках численних ініціатив, таких як партнерство для миру, участь в програмах «Партнерство заради миру» та «Партнерство в глобальних викликах».

Оцінити, за якої саме адміністрації було найбільше сумісних ініціатив між США та Україною, досить складно, оскільки багато проектів та ініціатив були результатом послідовної роботи кількох адміністрацій. Однак можна виділити певні тенденції та акценти.

Під час президенства Д. Трампа виділялися поставки протитанкових ракетних систем Javelin та збільшення військової допомоги. Були здійснені конкретні кроки для зміцнення обороноздатності та безпеки України.

За президенства Дж. Байдена було продовжено підтримку України та збільшено військову допомогу. Продовжувалася співпраця в галузі енергетики, економіки та оборони.

Кожна адміністрація мала свої пріоритети та акценти в сфері співпраці з Україною. Важливо враховувати, що співпраця була складною і багатогранною, а кожна адміністрація працювала в умовах мінливого міжнародного середовища.

Співпраця у сфері енергетики між США та Україною в період з 2014 по 2022 роки охоплювала кілька ключових напрямків, включаючи питання енергетичної безпеки, розвитку відновлюваних джерел енергії та підвищення енергоефективності й подолання енергетичної залежності України від РФ.

США надавали підтримку Україні в питаннях енергоефективності. Це включало в себе проекти з модернізації житлового фонду, впровадження енергозберігаючих технологій та стандартів. Проекти співпраці в газовій сфері включали модернізацію газотранспортної системи, розвиток газового ринку та підвищення технічної ефективності видобутку та транспортування газу. У рамках реформ енергетичного сектору в Україні спостерігалася співпраця з американськими експертами та організаціями для підтримки лібералізації енергетичного ринку та створення конкурентно спроможного середовища [13].

Протягом періоду з 2014 по 2022 роки було реалізовано кілька енергетичних проектів в Україні за участю США та інших міжнародних партнерів. Спільні проекти у сфері відновлюваних джерел енергії включали в себе будівництво сонячних та вітрових електростанцій. Ці проекти спрямовані на розвиток «зеленої» енергії та зменшення вуглецевих викидів. Проекти з модернізації газотранспортної системи України мали на меті підвищення ефективності та безпеки транспортування газу. Зокрема, це стосувалося реконструкції та модернізації газопроводів.

Проекти співпраці включали в себе підвищення енергоефективності та модернізація електромереж, впровадження ефективної регуляторної системи, створення конкурентного ринку енергії та підвищення прозорості [8]. Проекти зменшення енергетичної залежності від імпорту, включаючи розвиток місцевого видобутку та розподіл енергоресурсів.

Ці проекти були спрямовані на розвиток сталої та ефективної енергетичної системи в Україні, зниження залежності від імпорту та сприяння сталому розвитку. Участь США та інших міжнародних партнерів допомогла Україні реалізувати інноваційні технології та модернізувати енергетичний сектор країни.

Гібридна війна та інформаційна війна стали ключовими аспектами сучасних міжнародних конфліктів. У контексті України та інших країн, що стикалися з гібридною війною, США відіграють важливу роль у допомозі та підтримці [2]. Вони активно надавали інформаційної підтримки, розкриття дезінформації та пропаганди, що походила від противників. Це включало фінансування проектів, які допомагали встановлювати правдивість інформації та боротися з фейками. Щодо проектів у галузі кібербезпеки, США та Україна активно співпрацювали для зміцнення кібернетичної безпеки та захисту від кіберзагроз. Спільне кіберпартнерство було започатковано для обміну інформацією про кіберзагрози, взаємодії в галузі кібербезпеки та спільного реагування на кібератаки. США надавали експертну допомогу та організували тренування для фахівців з кібербезпеки в Україні. Це допомогло підвищити кваліфікацію та готовність до дій в умовах кіберзагроз.

США та Україна спільно виступали на міжнародних форумах та дипломатичних платформах для підтримки міжнародних стандартів у галузі кібербезпеки та спільного висвітлення проблем. Україна розвивала та вдосконалювала свої національні стратегії та плани кібербезпеки, а США надавали консультативну підтримку та допомогу у їх реалізації. Співпраця між урядовими та приватними секторами у сфері кібербезпеки сприяла обміну інформацією та технічною допомогою для захисту критичної інфраструктури.

США надали підтримку в галузі кіберзахисту та кібербезпеки, сприяючи розвитку та зміцненню інфраструктури для захисту від кібератак. Це стосувалося як урядових, так і неурядових структур [4]. Ці ініціативи та проекти стали частиною загальної стратегії по

зміцненню кібербезпеки та протидії кіберзагрозам у контексті загальної безпекової ситуації в регіоні.

Співпраця між США та Україною у сфері інформаційної підтримки в контексті гібридної війни проти Росії включала різноманітні заходи та ініціативи.

США сприяли створенню вільних та незалежних медіа в Україні. Це включало фінансову допомогу, навчання журналістів та сприяло розвитку медіа-інфраструктури. Підтримка антитролінгових ініціатив та проєктів, які ставили на меті виявлення та протидію дезінформації з боку Росії. Це включало аналіз та висвітлення маніпулятивної інформації [10].

США також надавали експертну підтримку для аналізу та оцінки ситуації в галузі інформаційної безпеки та гібридної війни, висвітлювали експертні думки та аналізували важливі події. Україна активно залучалася до інформаційної дипломатії для висвітлення власної позиції та пошуку міжнародної підтримки. США організували просвітницьку кампанію з розкриття фактів щодо порушень міжнародного права Росією. Запускали та фінансували проєкти, спрямовані на розвиток інформаційної освіти, медіаграмотності та критичного мислення в Україні. Ці заходи були спрямовані на підвищення стійкості та резистентності українського суспільства до інформаційних загроз, а також на активне висвітлення ситуації в регіоні на міжнародній арені [16].

Отже, США активно підтримували Україну в гібридній війні проти Росії. Надана допомога включала військову підтримку, економічні санкції проти РФ, фінансову допомогу для української економіки, інформаційну дипломатію для висвітлення агресії Росії та заходи з кіберзахисту для захисту важливих інформаційних інфраструктур. Ці заходи були спрямовані на зміцнення стійкості та резистентності України в умовах гібридної війни.

Зміна політичної адміністрації в США може впливати на спосіб, яким надається підтримка Україні, включаючи аспекти політичні, економічні та військові.

Адміністрація Обама була активною в підтримці України, особливо під час Кримської кризи та конфлікту на сході країни. Була надана значна економічна та гуманітарна допомога, включаючи санкції проти Росії та важлива військова допомога.

Б. Обама висловив глибоку обуреність анексією Криму Росією та підтримав територіальну цілісність та суверенітет України. Адміністрація Обама була активною у введенні санкцій проти Росії, спрямованих на тиск на російську економіку та владу. Адміністрація Обама розпочала важливу програму військової допомоги для України, включаючи надання необхідного військового спорядження та тренування для українських Збройних Сил. Обама відзначав важливість енергетичної безпеки та економічної підтримки для України. Розглядався варіант допомоги в справах енергетики та розвитку української економіки. Адміністрація Обама активно взаємодіяла з міжнародними партнерами для підтримки України, зокрема в рамках спільної дії з Європейським Союзом та іншими країнами. Обама осуджував агресивну політику Росії в Україні та вказував на неприпустимість порушення міжнародного права [11]. В адміністрації Обама США активно долучалися до міжнародних ініціатив, таких як Група з подолання кризи в Україні, спрямованих на розв'язання конфлікту та надання допомоги Україні.

Загалом, адміністрація Обама визначалася активним висловленням підтримки України та впровадженням конкретних заходів для зміцнення безпеки та стійкості країни в умовах геополітичних турбулентностей.

Під час президентства Дональда Трампа (2017-2021) підтримка України залишалася важливою частиною зовнішньої політики США. Адміністрація Трампа продовжила надання військової допомоги Україні. Були здійснені поставки сучасного військового обладнання, включаючи протитанкові ракети. Санкції проти Росії, введені ще за адміністрації Обама, були продовжені та розширені у зв'язку з агресією проти України.

Трамп зустрічався з українськими лідерами, зокрема з президентом Петром Порошенком та його наступником Володимиром Зеленським. Хоча слід зазначити, що зустрічі високопосадовців з Росії також відбувалися, включаючи саміт G20. Трамп

висловлював підтримку розвитку енергетичної безпеки України та підписав закон щодо підтримки санкцій щодо російського газу.

Президент-республіканець звертав увагу на можливості економічної співпраці між США та Україною. Трамп висловлював підтримку миротворчій діяльності в регіоні та підкреслював необхідність реформ в Україні, зокрема в боротьбі з корупцією та політичному вдосконаленні. Адміністрація Трампа опинилася в центрі уваги у зв'язку з імпічментом, пов'язаним із спробами тиснути на Україну з метою отримання свідчень, що могли нанести політичну шкоду опоненту Трампа. За президенства Трампа був ухвалений Закон про національну оборону, який, серед іншого, передбачав додаткові санкції проти Росії та збільшення військової допомоги Україні [7].

У цілому, підтримка України залишалася однією з пріоритетних справ адміністрації Трампа, хоча були моменти напруження та дебатів в американському політичному просторі.

Адміністрація Джо Байдена (з 20 січня 2021 року) продовжила підтримку України та взяла участь у вирішенні геополітичних викликів у регіоні. Вона продовжила надавати важливу військову допомогу Україні, включаючи поставки зброї та військового обладнання. США висловлюють підтримку суверенітету та територіальної цілісності України та підкреслюють важливість боротьби з корупцією та впровадження [15].

Адміністрація Байдена продовжила підтримувати санкції проти Росії у зв'язку з агресивною політикою в Україні, включаючи анексію Криму та конфлікт на сході країни. Байден провів телефонні розмови та взаємодіяв з українським президентом Володимиром Зеленським, висловлюючи підтримку та обговорюючи ключові питання відносин між двома країнами.

Україна залишилася важливим стратегічним партнером для США в контексті регіональної безпеки та стабільності. Адміністрація Байдена продовжила ініціативи щодо енергетичної безпеки та розвитку української економіки [1].

Звертається увага на розширення торговельних та економічних відносин між двома країнами. Адміністрація Байдена продовжила підтримувати боротьбу України з корупцією та вимагає впровадження необхідних політичних та правових реформ. США продовжили активну участь в міжнародних ініціативах та організаціях, спрямованих на підтримку України та забезпечення безпеки в регіоні. Представники адміністрації Байдена публічно висловлюють підтримку України та засуджують агресію Росії на міжнародних платформах.

У цілому, адміністрація Байдена підтримала стратегічні відносини з Україною, акцентуючи на зміцненні безпеки, демократії та економічного розвитку країни.

Отже, протягом періоду з 2014 по 2022 роки, українське питання стало ключовою складовою міжнародної політики США. Від анексії Криму Росією, російсько-українського конфлікту на сході України до повномасштабного вторгнення 24 лютого 2022 р., й до сьогодні, Сполучені Штати взяли на себе активну роль у підтримці територіальної цілісності, суверенітету та демократії української держави. Адміністрації Обама, Трампа та Байдена підтверджували свою підтримку Україні через введення санкцій проти Росії, надання важливої військової допомоги, розвиток енергетичної та економічної співпраці. Дипломатичні ініціативи та участь в міжнародних організаціях підкреслили зобов'язання США щодо підтримки України в умовах геополітичних викликів та зміцнення регіональної стабільності. Незважаючи на зміни у владі, українське питання залишалося важливою позицією в зовнішній політиці США, підкреслюючи стратегічне партнерство та спільний інтерес у забезпеченні мирного та стійкого розвитку регіону.

У політиці Демократичної партії протягом зазначеного періоду спостерігався ряд ініціатив та заходів, спрямованих на підтримку суверенітету та безпеки України в умовах геополітичних викликів. В ряді випадків Демократична партія акцентувала увагу на необхідності дипломатичних рішень та співпраці з міжнародними союзниками у вирішенні кризових ситуацій.

Супроти цього стояла політика Республіканської партії, яка визначалася великою мірою акцентом на важливості забезпечення безпеки та стратегічного партнерства з

Україною. Республіканці підкреслювали необхідність твердості у відносинах з Росією та підтримували введення санкцій у відповідь на агресивні дії.

Однак, важливо відзначити, що в той час як і Демократична, і Республіканська партії висловлювали підтримку Україні та виступали проти російської агресії, існували внутрішні розбіжності та варіації в підходах. Це може бути пов'язано зі складністю міжпартійних відносин, внутрішньою динамікою внутріпартійної боротьби, а також змінами у глобальному середовищі.

Отже, США рішуче засудили анексію Криму Росією в 2014 році та взяли на себе активну роль у відзначенні цього порушення міжнародного права. Державні представники, включаючи Президента та Державного секретаря, активно виступали з заявами, в яких висловлювалася рішуча засудження анексії та вимога відновлення територіальної цілісності України. США ввели економічні санкції проти Росії, обмежуючи доступ до фінансових ринків та введення заборон на ввезення. У той же час, США активно підтримували Україну, надаючи військову допомогу та взаємодіючи з міжнародними партнерами для координації заходів проти агресії. Дипломатичні зусилля включали роботу в міжнародних організаціях та акцентували на важливості спільної реакції міжнародної спільноти на порушення міжнародного правопорядку.

Отже, можна констатувати, що з самого початку конфлікту, Сполучені Штати Америки заявили про свою глибоку стурбованість щодо ситуації в Україні та наголосили на підтримці її суверенітету і територіальної цілісності. Першим кроком в цьому напрямку була публічне засудження анексії Криму та заява підтримки України у боротьбі з проросійськими силами.

США застосували ряд дій для підтримки України в її конфлікті на Донбасі. В першу чергу Сполучені Штати надали гуманітарну допомогу Україні, включаючи медичні засоби, їжу та матеріали для внутрішньо переміщених осіб. По-друге, уряд США надавав Україні військове обладнання, таке як бронежилети, нічні приціли та інше, що допомагало українським військам в забезпеченні їх безпеки. По-третє, Сполучені Штати ввели санкції проти Росії, спрямовані на покарання за анексію Криму та підтримку проросійських сил на сході України.

Високопоставлені посадовці США, включаючи Президента та державних секретарів, публічно виражали підтримку України та засуджували дії Росії. Роль США у конфлікті на Донбасі зростала – вони стали активними учасниками дипломатичних спроб досягнення миру, включаючи Мінський процес.

Джерела та література

1. Винницький М. Український Майдан, російська війна. Хроніка та аналіз Революції Гідності, 2021 р. 560 с. URL: http://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe?&I21DBN=ELIB&P21DBN=ELIB&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=elib_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=ID=&S21COLORTERMS=0&S21STR=0016029 (11.11.2023).
2. Кононенко К. А. Системна криза міжнародної безпеки: Близькосхідно-Чорноморський простір, 2016. 60 с. URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2016-09/systemna_kriza-a24f7.pdf (11.10.2023).
3. Офіцинський Ю. Р. Російська агресія на Донбасі в сучасній українській історіографії, 2017. 135 с. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vlui_2017_6_15 (21.09.2023).
4. Офіцинський Ю. Р. Російсько-українська війна 2014-2018 рр. (За матеріалами газети The New York Times), 2023. 240 с. URL: https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwiiqd7T0peDAxUxSvEDHe5BD7IQFnoEAgQAQ&url=https%3A%2F%2Fwww.uzhnu.edu.ua%2Fuk%2Finfocentre%2Fget%2F64204&usg=AOvVaw2PuPU5K0k-iG5T2eWx_21g&opi=89978449 (18.11.2023).
5. Перші Мінські домовленості, 2014 рік. URL: <https://www.osce.org/files/f/documents/5/b/140221.pdf> (09.10.2023).

6. Розумний О. М. Російська політика пам'яті як складова гібридної агресії проти України: технологія, результативність, способи протидії, 2017. 77 с. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/drsk_2020_4_7 (26.09.2023).
7. Російсько-українська війна: як Україні створити свою суб'єктивність і вижити? *Український інститут майбутнього*, 2022. URL: <https://uifuture.org/publications/rosijsko-ukrayinska-vijna-yak-ukrayini-stvoryty-svoyu-subyektivist-i-vyzhyty/> (15.11.2023).
8. Ситник О. Історичні витоки російсько-української війни 2014-2017 років, 2017. 81 с. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/eehb_2017_2_10 (03.10.2023).
9. Ткач В. Ф. Спецпропаганда як інформаційний складник гібридної війни Росії проти України, 2016. 109 с. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sppol_2016_1_12 (11.10.2023).
10. Українське суспільство в умовах війни. *Національна Академія наук України. Інститут соціології*, 2022. 410 с. URL: <https://i-soc.com.ua/assets/files/monitoring/maket-vijna...2022dlya-tipografiivse.pdf> (05.10.2023).
11. Anders Åslund. Ukraine: What Went Wrong and How to Fix It, 2015. 274 p.
12. Annexation of Crimea: A masterclass in political manipulation. *Journal of Al Jazeera*. URL: <https://www.aljazeera.com/opinions/2019/3/16/annexation-of-crimea-a-masterclass-in-political-manipulation> (23.10.2023).
13. Pomerantsev P. This Is Not Propaganda: Adventures in the War Against Reality, 2019. 256 p.
14. Richard Sakwa. Frontline Ukraine: Crisis in the Borderlands. London: I.B. Tauris, 2015. 297 p.
15. Robert Legvold. Managing the New Cold War. *Foreign Affairs*, 2014. URL: <https://www.foreignaffairs.com/articles/united-states/2014-06-16/managing-new-cold-war> (04.11.2023).
16. Sanctions and Preventive War. *Journal of Conflict Resolution*. URL: <https://www.jstor.org> (09.11.2023).

References

1. Vynnytskyi M. Ukrainyski Maidan, rosiiska viina. *Khronika ta analiz Revoliutsii Hidnosti*, 2021 r. 560 s. URL: http://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe?&I21DBN=ELIB&P21DBN=ELIB&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=elib_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=ID=&S21COLORTERMS=0&S21STR=0016029 (11.11.2023).
2. Kononenko K. A. Systemna kryza mizhnarodnoi bezpeky: Blyzkoskhidno-Chornomorskyi prostir, 2016. 60 s. URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2016-09/sustemna_kryza-a24f7.pdf (11.10.2023).
3. Ofitsynskiy Yu. R. Rosiiska ahresii na Donbasi v suchasni ukrainskii istoriohrafii, 2017. 135 s. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vlui_2017_6_15 (21.09.2023).
4. Ofitsynskiy Yu. R. Rosiisko-ukrainska viina 2014-2018 rr. (Za materialamy hazety The New York Times), 2023. 240 s. URL: https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwiiqd7T0peDAxUxSvEDHe5BD7IQFnoECAgQAQ&url=https%3A%2F%2Fwww.uzhnu.edu.ua%2Fuk%2Finfocentre%2Fget%2F64204&usg=AOvVaw2PuPU5K0k-iG5T2eWx_21g&opi=89978449 (18.11.2023).
5. Pershi Minski domovlenosti, 2014 rik. URL: <https://www.osce.org/files/f/documents/5/b/140221.pdf> (09.10.2023).
6. Rozumnyi O. M. Rosiiska polityka pamiaty yak skladova hibrydnoi ahresii proty Ukrainy: tekhnolohiia, rezultatyvnist, sposoby protydii, 2017. 77 s. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/drsk_2020_4_7 (26.09.2023).
7. Rosiisko-ukrainska viina: yak Ukraini stvoryty svoiu subiektyvnist i vyzhyty? *Ukrainskyi instytut maibutnoho*, 2022. URL: <https://uifuture.org/publications/rosijsko-ukrayinska-vijna-yak-ukrayini-stvoryty-svoyu-subyektivist-i-vyzhyty/> (15.11.2023).

8. Cytnyk O. Istorychni vytoky rosiisko-ukrainskoi viiny 2014-2017 rokiv, 2017. 81 s. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/eehb_2017_2_10 (03.10.2023).
9. Tkach V. F. Spetspropahanda yak informatsiinyi skladnyk hibrydnoi viiny Rosii proty Ukrainy, 2016. 109 s. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sppol_2016_1_12 (11.10.2023).
10. Ukrainske suspilstvo v umovakh viiny. Natsionalna Akademiia nauk Ukrainy. Instytut sotsiologii, 2022. 410 s. URL: <https://i-soc.com.ua/assets/files/monitoring/maket-vijna...2022dlya-tipografiivse.pdf> (05.10.2023).
11. Anders Åslund. Ukraine: What Went Wrong and How to Fix It, 2015. 274 p.
12. Annexation of Crimea: A masterclass in political manipulation. *Journal of Al Jazeera*. URL: <https://www.aljazeera.com/opinions/2019/3/16/annexation-of-crimea-a-masterclass-in-political-manipulation> (23.10.2023).
13. Pomerantsev P. This Is Not Propaganda: Adventures in the War Against Reality, 2019. 256 p.
14. Richard Sakwa. Frontline Ukraine: Crisis in the Borderlands. London: I.B. Tauris, 2015. 297 p.
15. Robert Legvold. Managing the New Cold War. *Foreign Affairs*, 2014. URL: <https://www.foreignaffairs.com/articles/united-states/2014-06-16/managing-new-cold-war> (04.11.2023).
16. Sanctions and Preventive War. *Journal of Conflict Resolution*. URL: <https://www.jstor.org> (09.11.2023).

УДК 327: 316.77 (477)

СТРАТЕГІЧНІ КОМУНІКАЦІЇ УКРАЇНИ

Оксана Кундеус

Рівненський державний гуманітарний університет

Україна, 33027, м.Рівне, вул. Ст. Бандери, 12

e-mail: oksana.kundeus@rshu.edu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1162-3858>

Стаття присвячена осмисленню, відносно, нового явища для міжнародних відносин – стратегічним комунікаціям. Надано визначення поняттю «стратегічні комунікації» як окремого явища для дослідження, з'ясовано та вказано на їхню сутність, мету, критерії успішної реалізації. Стратегічні комунікації є сукупністю засобів впливу на громадськість, що впроваджуються у внутрішній та зовнішній політиці, сприяючи реалізації інтересів суб'єктів політики.

Визначено, що стратегічні комунікації широко використовуються в політичній практиці НАТО та ЄС. Встановлено поточний стан та розвиток співпраці ЄС і НАТО з Україною у сфері стратегічних комунікацій.

З'ясовано значення та важливість стратегічних комунікацій в сучасну епоху для України, осмислюється досвід використання інструментів стратегічних комунікацій в умовах повномасштабної війни РФ проти України.

Доведено, що стратегічні комунікації є важливим та невід'ємним атрибутом зовнішньої політики держав, насамперед, України, який охоплює багато вимірів та впливає на загальний розвиток та образ суб'єктів міжнародної взаємодії. Система стратегічних комунікацій України націлена, передусім, на задоволення національних інтересів і конструювання позитивного та привабливого іміджу в очах міжнародної спільноти.

Ключові слова: стратегічні комунікації, НАТО, ЄС, євроантантична інтеграція України, російсько-українська війна.

ЗМІСТ

РОЗДІЛ I ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

Шандор Фьольдварі ГРОМАДЯНСЬКИЙ РОЗВИТОК ЯК КОРИНЬ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ СВОЄРІДНОСТІ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ — ПРАВОСЛАВНІ БРАТСТВА У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ КОНФЕСІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ	3
Микола Романчук, Руслан Пальчевський УЧАСТЬ ПЛАСТУНІВ У СКЛАДІ УКРАЇНСЬКОГО ЛЕГІОНУ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ (1914-1918 РОКІВ).....	8
Іван Пушук ТРАГЕДІЯ ЧЕСЬКОГО МАЛИНА ОЧИМА УКРАЇНСЬКИХ СУСІДІВ: УСНОІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ	13
Віктор Іванчук, Валентина Добровичинська УКРАЇНСЬКА ІНТЕЛІГЕНЦІЯ РІВНОГО У ВІДЗНАЧЕННІ ПАМ'ЯТНИХ ДАТ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІСТОРІЇ (1941–1944 РОКІВ).....	22
Руслан Сіромський «ОБЕРГТИ ВІД НЕБАЖАНИХ КОНТАКТІВ»: ПОВОЄННІ ПОЇЗДКИ ПЕТРА КРАВЧУКА В ЗАХІДНІ ОБЛАСТІ УРСР.....	25
Олександр Дмитрук, Валерій Шеретюк ДУХОВНО-МОРАЛЬНЕ ВИХОВАННЯ МОЛОДІ - НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОЇ ТА ІНФОРМАЦІЙНО-ПРОСВІТНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ОСТРОЗЬКА АКАДЕМІЯ»	31
Оля Сорочинська ЗОВНІШНІ ВІДНОСИНИ ТА МІЖНАРОДНА ПІДТРИМКА УКРАЇНИ В МОВАХ ВІЙНИ	38

РОЗДІЛ II ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ ТА МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ

Олег Озимчук АНАЛІЗ ВПЛИВУ РИМСЬКИХ ВЕТЕРАНІВ НА СУСПІЛЬСТВО В ПЕРІОД ІМПЕРІЇ.....	45
Олег Озимчук, Катерина Джумаєва ПОВСТАННЯ ХЕРЕВАРДА УЕЙКА (1070-1071) В АНГЛІЙСЬКОМУ КОРОЛІВСТВІ.....	52

Олег Озимчук, Юлія Остапчук ОСОБИСТИЙ ВПЛИВ АЛЕНОР АКВІТАНСЬКОЇ НА ЗАГОСТРЕННЯ АНГЛО-ФРАНЦУЗЬКИХ ПРОТИРІЧ В XII – НА ПОЧАТКУ XIII СТОЛІТЬ.....	60
Ольга Арама МОЛДАВСЬКО-ПОЛЬСЬКО-ЛИТОВСЬКІ ВІДНОСИНИ В ПЕРІОД КРИЗИ В ОСМАНСЬКІЙ ІМПЕРІЇ (1510-1512)	68
Galina Costețchi MOLDOVA'S RELATIONS WITH POLAND DURING THE CRISIS MILITARY-POLITICAL FROM 1648-1674.....	73
Юрій Андрощук НАЦІОНАЛІЗМ ЯК РУШІЙНА СИЛА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ПОЛІТИКИ: ДОСВІД СЕРЕДИНИ XVII - ПОЧАТКУ XIX СТ.....	85
Анастасія Ковальчук, Руслан Постолюк БАЛКАНСЬКІ КРАЇНИ У ВЕРСАЛЬСЬКІЙ СИСТЕМІ МИРНИХ ДОГОВОРІВ.....	91
Володимир Сухий, Ольга Сєверова ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ ПРОМИСЛОВОЇ РЕВОЛЮЦІЇ В АНГЛІЇ.....	99
Степан Синяк, Наталія Плюта РОЗВИТОК ЖУРНАЛІСТИКИ ТА ПРЕСИ У США В XX СТ.	102
Марія Микосянчик БОРІТЬБА «НЕГАТИВНИХ» ХРИСТІЯН З НАЦІОНАЛ- СОЦІАЛІСТАМИ В ПЕРІОД ТРЕТЬОГО РЕЙХУ	109
Владислав Кладько, Інна Мартинчук ФАКТОРИ ПРОТИСТОЯННЯ МІЖ ІНДІЄЮ ТА ПАКИСТАНОМ В ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ XX СТОЛІТТЯ.....	115
Катерина Таєр-Ульянова ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРОТИБОРСТВО МІЖ СРСР І США В ПЕРІОД «ХОЛОДНОЇ ВІЙНИ»	121
Інна Вівчар ВПЛИВ КУЛЬТУРНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ НА ФОРМУВАННЯ ПОЛІТИЧНИХ ІНСТИТУТІВ: АНАЛІЗ МІЖНАРОДНОГО ДОСВІДУ.....	127
Владислав Климовець, Інна Мартинчук ПОЗИЦІЯ США ЩОДО РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ В 2014-2022 РОКІВ.....	133
Оксана Кундеус СТРАТЕГІЧНІ КОМУНІКАЦІЇ УКРАЇНИ.....	141

Іван Колінько
ЗДІЙСНЕННЯ ПРОЦЕСУ ФУНКЦІОНУВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ДОГОВОРУ
ПРО КОЛЕКТИВНУ БЕЗПЕКУ (ОДКБ) У ХРОНОЛОГІЧНОМУ ПОРЯДКУ149

Олег Санжаревський
ПОРІВНЯННЯ ПРОПАГАНДИСТСЬКИХ НАРАТИВІВ ТЕРОРИСТИЧНИХ
ОРГАНІЗАЦІЙ ІДІЛ ТА ТАЛІБАґУ: ІДЕОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ156

РОЗДІЛ ІІІ

ДЖЕРЕЛОЗНАВСТВО, ІСТОРІОГРАФІЯ ТА КУЛЬТОРОЛОГІЯ

Андрій Слесаренко
ІВАН ФРАНКО ПРО ОДИНАДЦЯТИЙ КОНГРЕС СХОДОЗНАВЦІВ 1897 РОКУ165

Роман Михальчук, Оксана Пальчевська
ДОКУМЕНТИ З ІСТОРІЇ ТА КУЛЬТУРИ ЄВРЕЇВ МІЗОЧА: ФОРМИ
ДОКУМЕНТАЦІЇ ТА ЗБЕРІГАННЯ НА ПРИКЛАДІ МІЗОЦЬКОЇ
БІБЛІОТЕКИ168

Володимир Харчук
ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ В СУЧАСНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ172

Володимир Грицишин, Марія Грицишина
РОЛЬ ПОСТНЕОПАТРИСТИКИ В МІЖКОНФЕСІЙНИХ ВІДНОСИНАХ
СЬОГОДЕННЯ177

Віталій Ігнат'єв
ІСИХАЗМ ТА САКРАЛІЗАЦІЯ В ІСТОРІЇ КУЛЬТУРИ ТА ДЕРЖАВИ.....180

Юрій Ліннік
ГЕНДЕРНІ АСПЕКТИ ДЕВІАНТНОЇ ПОВЕДІНКИ УЧНІВ186

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ.....194

ЗМІСТ.....196

ISSN 2519-1942

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії

ВИПУСК 35

Відповідальність за достовірність і точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, власних імен та інших відомостей несуть автори опублікованих матеріалів та їх наукові керівники. Думки авторів статей з позицією редколегії можуть не співпадати.

Відповідальний за підготовку збірника до видання – **Валерій Шеретюк**

Комп'ютерна верстка – **Лариса Федорук**

Обкладинка – **Григорій Волохов**

Підписано до друку 30.11.2023 р. Папір офсетний.

Гарнітура «Times New Roman».

Наклад 300. Зам. № 254/1. Ум. друк. арк. 11,19.

ISSN 2519-1942

Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії: Рівненський державний гуманітарний університет. Збірник наукових праць. Випуск 35. Рівне, 2023. 199 с.

УДК 94(477) + 94(100)

А 43

ББК 63.3 (4Укр)

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2023